

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روش تحقیق مقدماتی

(انتخاب عنوان تحقیق و نگارش بیان مسئله)

دکتر فاطمه قربانی

استادیار گروه کودکان دانشکده پرستاری و مامایی تبریز

موضوع (Topic) عنوان (Title)

همانطور که اشخاص، اشیا و ... دارای عنوان می‌باشند و ویژگی بارز آنها داشتن نام می‌باشد تحقیقات نیز باید عنوان داشته باشند.

عنوان در تمامی تحقیقات نقش اساسی و برجسته ای ایفا می‌کند و کمک بسیاری به اعتبار تحقیق می‌کند، بنابراین قبل از هر چیز بایستی برای تحقیق عنوان انتخاب شود. عنوانی که مفهوم کلی تحقیق را در بر گرفته و جذابیت بالایی داشته باشد.

چرا عنوان مهم است؟

- ❖ زیرا اولین بخشی است که خواننده آنرا مطالعه می کند.
- ❖ بدون موضوع و عنوان مشخص، شروع به تحقیق علناً بی فایده خواهد بود.
- ❖ عنوان می تواند نشانگر مهارت و تبحر و یا نشانه بی تجربگی محقق باشد.
- ❖ در مرحله داوری، مقالات بین هزاران مقاله ارسالی دیگر از کل دنیا قرار گرفته و مقایسه می شوند. عنوان جذاب مقاله در این بخش تاثیر بسزایی در جلب نظر داوران خواهد داشت.
- ❖ بعد از چاپ مقاله عنوان خوب باعث می شود استناد به مقاله توسط افراد بیشتری انجام شود.

برای انتخاب عنوان تحقیق:

- به محیط کار و زندگی خود با نگاهی پرسشگر و دقتی بیشتر بنگرید. (کنجکاوی)
- با نگاهی جدید و از زاویه ای دیگر به موضوعات قبلی بنگرید.
- موضوعات ساده را دست کم نگیرید و آن ها را بی ارزش قلمداد نکنید.
- از ابهام ها و عدم اطمینان ها نترسید و با جستجو، زوایای پنهان را برای خود آشکار کنید.
- تجارب خود را ارزشمند بدانید. یک اتفاق ساده در زندگی شما می تواند موضوع یک بررسی علمی باشد.
- در حین جستجو و مطالعه متون علمی به پیشنهادات ذکر شده برای مطالعات بعدی فکر کنید.

معیارهای انتخاب یک عنوان مفید و موثر

- علاقه و کنجکاوی پژوهشگر به موضوع مورد تحقیق
- مرتبط بودن با نیازهای جامعه
- مهم بودن مسئله تحقیق و ارزش بررسی آن
- پژوهش پذیر بودن موضوع تحقیق (از نظر اجرا، امکانات و زمان)
- بدیع بودن موضوع تحقیق (به معنای خودداری از تکرار تحقیقات پیشین؟)
- مقبولیت سیاسی و ملاحظات اخلاقی (عدم تناقض با ارزشهای رایج جامعه، امکان اخذ رضایت آگاهانه، حفظ اسرار افراد)
- امکان بهره گیری از همکاری واحدها و افراد سازمان در انجام تحقیق
- صرفه اقتصادی اجرای طرح

مشخصات یک عنوان خوب

۱- عنوان باید محدود و خاص باشد. برای مثال به این دو عنوان توجه کنید:

عنوان ۱: « نقش استفاده از مهارت زبان بدنی و حل مسأله در بهبود روابط اجتماعی »

عنوان ۲: « عوامل موثر بر بهبود روابط اجتماعی »

همانگونه که مشخص است موضوع اول به خوبی محدود شده است اما موضوع دوم عمومی است.

۲- عنوان باید حاوی متغیرهای اصلی پژوهش و متناسب با هدف اصلی آن باشد: اگر به مثال بالا توجه کنید مشاهده می شود

که در عنوان اول هر سه متغیر اصلی پژوهشی که دوتا متغیر مستقل و دیگری متغیر وابسته است در عنوان مقاله آورده

شده اند اما در عنوان دوم متغیرها مشخص نیستند.

۳- از فرمول و علائم اختصاری (مانند MS) در عنوان استفاده نشود (چرا؟؟)

زیرا باعث می‌شود تحقیق شما به ندرت و یا هرگز بازیابی نشود. یعنی پژوهشگران دیگر هنگام جستجو به مقاله شما دسترسی پیدا نمیکنند.

بنابراین این عنوان صحیح نیست: «بررسی علایم بیماری MS در بیماران ایرانی» و این عنوان بهتر است «علائم بیماری مولتیپل اسکلروزیس در بیماران ایرانی»

۴- عنوان باید روشن و بدون ابهام باشد و همچنین جذابیت داشته باشد.

۵- عنوان باید کوتاه باشد اما نه به اندازه‌ای که در انتقال موضوع پژوهش شکست بخورد. (۸-۱۲ کلمه خوب، ۱۲-۱۸ کلمه متوسط و بالای ۱۸ کلمه ضعیف).

مثال **عنوان بسیار کوتاه**: پوسیدگی دندان در کودکان. **عنوان بسیار بلند**: اثرات تغذیه نامناسب، فرهنگ مسواک نزدن، استفاده از نخ دندان و آموزش‌های نامناسب والدین بر پوسیدگی دندان‌های شیری کودکان مدارس ابتدایی!
عنوان استاندارد: عوامل فرهنگی و اجتماعی موثر بر پوسیدگی دندان کودکان.

۶- اجتناب از کلمات اضافی: آوردن کلماتی که هیچ کمکی در فهم عنوان ندارند در ابتدای عنوان مناسب نیست. برای مثال کلمات “بررسی، مقایسه، مطالعه‌ای پیرامون، پژوهشی در زمینه و ...” در ابتدای عنوان اضافی هستند و حذف آن‌ها بهتر است.

به این دو مثال توجه کنید: “بررسی اثربخشی درمان با داروی هالوپریدول در بهبود علایم شناختی بیماران اسکیزوفرنیک”

و عنوان دوم “اثر هالوپریدول در بهبود علایم شناختی بیماران اسکیزوفرنیک”. عنوان دوم به دلیل عدم استفاده از کلمات زاید صحیح‌تر است.

۷- زمان و مکان مطالعه: اگر پژوهش شما از نوع توصیفی یا شیوع‌شناسی است زمان و مکان مطالعه آورده می‌شود ولی برای سایر

انواع پژوهش که کمتر تحت تاثیر زمان و مکان است این کار ضرورتی ندارد. برای مثال در مطالعه با عنوان عوامل خطر کم کاری

مادرزادی تیروئید نوزادی. ولی اگر می‌خواهید میزان شیوع یک بیماری یا آگاهی مردم را مطالعه کنید مکان و زمان آورده می‌شود.

مثال صحیح: «میزان شیوع بیماری دیابت در میان روستائیان شهر تهران در سال ۱۳۹۳».

اشتباهات رایج در انتخاب موضوع تحقیق

– **کاربردی نبودن:** متأسفانه بسیاری از تحقیقاتی که در دانشگاه ها و موسسات علمی کشور انجام می شود، کاربرد مشخصی در داخل کشور ندارد و فقط عمر گرانقدر پژوهشگران و منابع مادی کشور را به هدر می دهد.

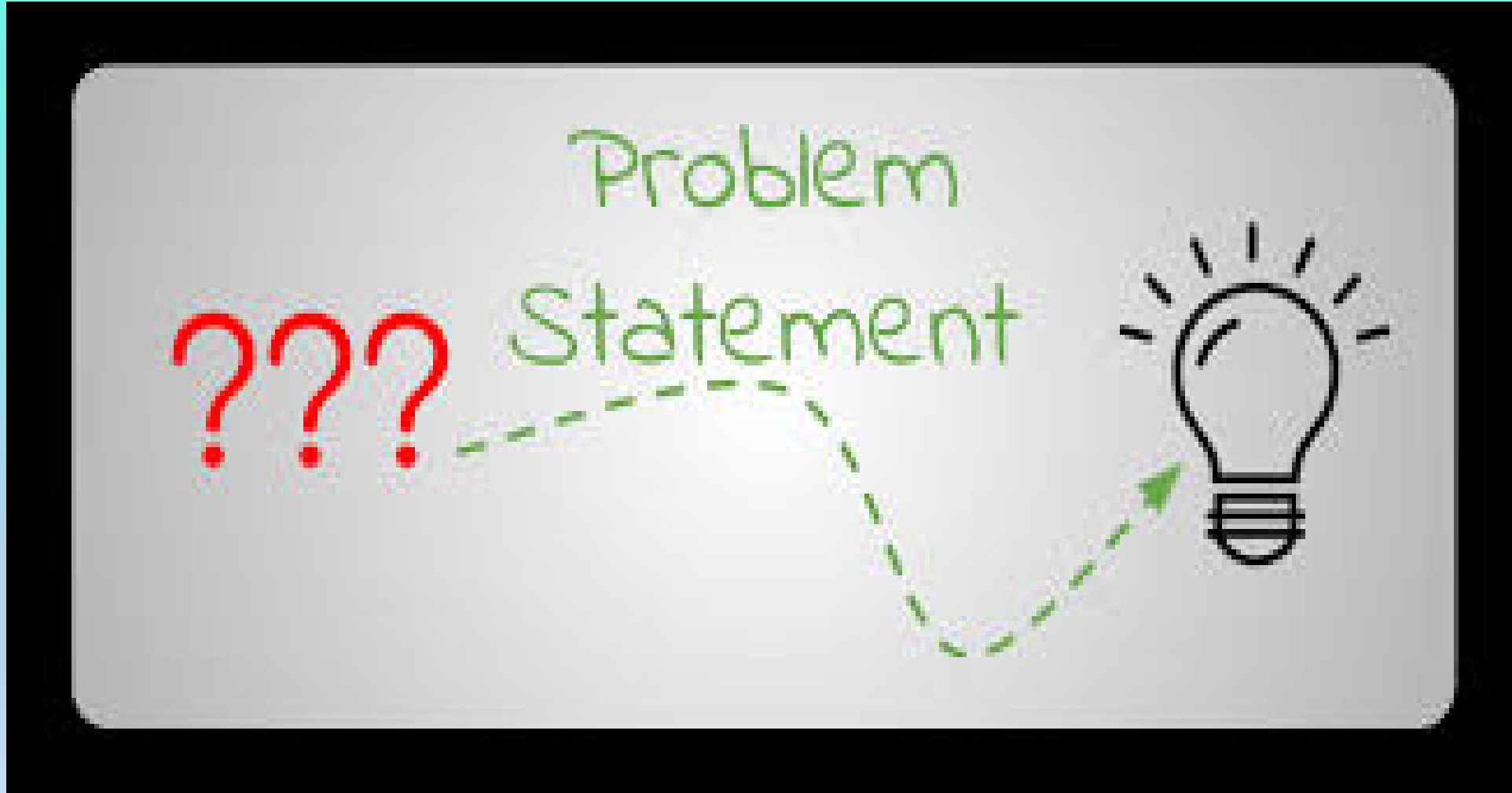
شناخت نیازهای روز جامعه و طراحی پروژه های تحقیقاتی بر اساس این نیازها، یک «ضرورت انکارناپذیر» است.

– **کلی بودن:** معمولاً افرادی که تجربه کمتری در امر پژوهش دارند، موضوعی را انتخاب می کنند که بسیار گسترده است. موضوع باید به گونه ای طرح شود که تحقیق بتواند در فرصتی که در اختیار است پاسخ آن را پیدا کند. لذا بهتر است موضوع ساده تر و محدود تری برای تحقیق انتخاب شود.

– **تکراری بودن:** تکرار مکررات، خود تبدیل به پدیده ای تکراری در جامعه علمی ما شده است که لازم است از آن اجتناب شود.

– **سطح نامناسب:** پرداختن به موضوعات سطح پایین در مقاطع تحصیلی بالا و پرداختن به موضوعات پیچیده و سنگین در مقاطع تحصیلی پایین، موجب کاهش کیفیت تحقیق خواهد شد.

بیان مسئلہ

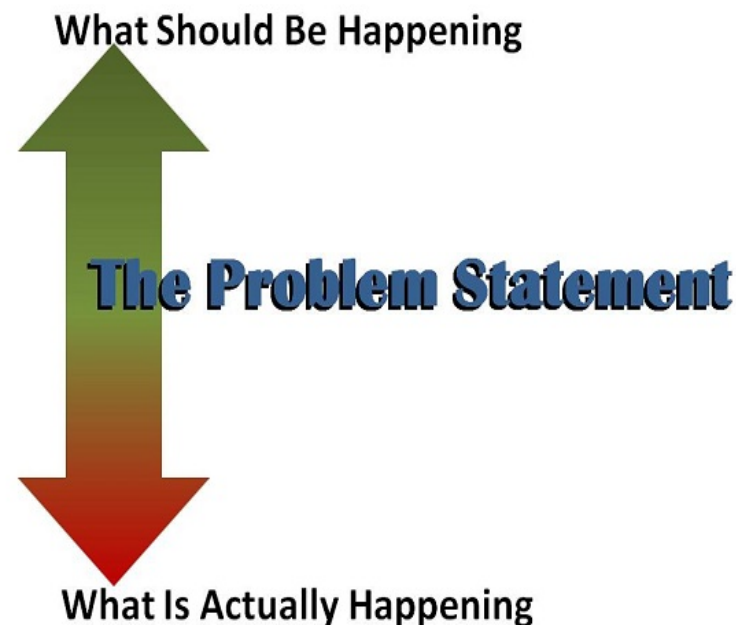
□ یکی از بخشهای بسیار مهم و زیر بنایی در پژوهش و یا مقاله، نگارش بیان مسئله است. بیان مسئله اولین، مهمترین و حساس ترین بخش محتوایی پژوهش و در واقع [تابلوی تبلیغاتی پروپوزال و مقاله](#) است که تاثیر تعیین کننده ای در ارزشیابی مقالات دارد.

□ بیان مسئله می تواند مجاب کننده خواننده به خواندن تمام مقاله باشد پس باید به درستی و با نگارش صحیح بیان شود زیرا که راه ورود شما به پژوهش است.

□ در بیان مساله، محقق باید موضوع و مساله ای که به دنبال حل آن است را مطرح کرده و سوالی که می خواهد به آن پاسخ دهد را مشخص نماید.

□ برای نگارش یک بیان مسئله خوب باید بتوانید مسئله را از ابعاد و زوایای مختلف تبیین کنید. مثلا اینکه چه عواملی باعث به وجود آمدن این مسئله شده است؟ و اگر این مسئله (مشکل) حل نشود می تواند چه خطراتی بر جامعه مورد مطالعه داشته باشد؟

بیان مسئله

- عوامل موثر و مرتبط با موضوع را بیان کند.
- اهمیت و شدت مسئله را بیان کند.
- لزوم انجام پژوهش را توجیه نماید.
- سود حاصل از حل مسئله را بیان کند.
- ضررهای احتمالی ناشی از کمبود آگاهی در مورد موضوع و گروه های در معرض آسیب را بیان کند.
- ارتباط تحقیق حاضر با مطالعات قبلی را بیان کند.
- تجارب پژوهشگر در پایان آورده شود و ضرورت تحقیق بحث شود.

چه نکاتی را باید به هنگام نوشتن بیان مسئله رعایت کرد:

- از جملات واضح، منظم و دقیق در نوشتن استفاده شود.
- در نوشتن اولویت را باید رعایت نمود. (بر اساس متغیرهای پژوهش)
- مطالب استدلالی باشد. (تعاریف در بیان مسئله نمی آید)
- استدلال معقول و توجیه کننده در مورد ارتباط بین متغیرهای پژوهش باشند.
- نتایج تحقیقات به صورت خیلی مختصر بیان شود.
- در صورت تکراری بودن عنوان، علت پیکری و تکرار تحقیق بیان شود.

بیان مسئله باید موضوع را از جنبه های مختلف روشن کند.

مثال: بستری شدن کودک یکی از ترسناک ترین حوادث زندگی برای کودکان و والدین (۲،۱) و از مهم ترین علل پیدایش اضطراب در آنان می باشد (۳). اضطراب یک احساس معمول در میان والدین کودکان بستری بوده (۴) به طوری که برخی از آنها، میزان آن را خیلی بیشتر از اضطراب کودک می دانند (۵)

وسعت مشکل نشان داده شود

(از مطالب و آمار در نشان دادن اهمیت انجام پژوهش استفاده شود)

بعد از دوره نوزادی بیماری‌های عفونی مانند پنومونی و گاستروانتریت حاد، جزو علل مهم بستری در کودکان هستند (۷). در این میان عفونت دستگاه ادراری یکی از شایع‌ترین بیماری‌های سنین ۲ تا ۶ سالگی است که تقریباً ۳ تا ۵ درصد دختران و پسران را مبتلا می‌کند (۸).

بر اساس بررسی‌ها میزان شیوع اضطراب و افسردگی والدین به دنبال بستری کودک بین ۱۰ تا ۴۰ درصد گزارش شده است (۹).

متغیرهای تحقیق (کلمات کلیدی) بصورت مرتبط به هم بحث شود

عنوان: تاثیر مراقبت خانواده محور بر کاهش استرس و حس توانمندی مادران

در حال حاضر سیاستهای بیمارستان اجازه حضور مادران را در تمام طول بستری کودک و مشارکت در مراقبت را داده و انتظار می رود مادران نقش فعالی در **مراقبت از فرزند** خود داشته باشند زیرا **نقش فعال** در مراقبت باعث کاهش **استرس** و **حس توانمندی** میشود و یکی از راههای توانمند کردن والدین **مراقبت خانواده محور** است.

ضررهای احتمالی ناشی از کمبود آگاهی در مورد موضوع و گروه های در معرض آسیب را بیان کند.

احساس درماندگی مربوط به فقدان اطلاعات در ارتباط با پروسیجرها، درمان ها، آشنا نبودن با

قوانین و مقررات، غیر صمیمی بودن پرسنل و ترس از پرسش سوالات، اضطراب والدین را تشدید

کرده و منجر به افسردگی آنها می شود.

سود حاصل از حل مسئله را بیان کند.

این نوع مراقبت فواید بسیاری برای خانواده ها از جمله کسب مهارت و شایستگی جهت مراقبت از کودک بعد از ترخیص، کاهش استرس عاطفی، اختلالات رفتاری و افزایش حس امنیت در کودک دارد.

ارتباط تحقیق حاضر با مطالعات قبلی را بیان کند.

مطالعه قاسمی و همکاران (۱۳۹۳) نشان داد که اغلب والدین به دنبال بستری کودک در بیمارستان اضطراب را تجربه کرده بودند. در این مطالعه ترس از درد کودک یکی از علل اضطراب والدین گزارش شده بود.

ضرورت تحقیق (مهم)

تجارب پژوهشگر نیز گویای آن است که هر چند که میزان اضطراب والدین کودکان بستری بالا است ولی هنگامی که در مراقبت از کودک مشارکت داده می شوند از اضطراب آنها کاسته می شود.

از آنجایی که بر اساس مطالعات، برخی پرستاران مشارکت والدین را نوعی اختلال در مراقبت و

درمان کودک می دانند، لذا بر آن شدیم تا تاثیر مراقبت خانواده محور بر اضطراب والدین را بررسی

نماییم.

سبز باشید و پرامید

